

E-ticaret Platformları ve Arama Motorlarındaki Verileri Manipüle Etmeye Yönelik Hizmetlere İlişkin Reklamlar Reklam Kurulunun Gündeminde!

16.05.2024

Reklam Kurulunun (“Kurul”) 333 sayılı Basın Bülteninde yer alan bazı kararları, son yıllarda özellikle tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarının giderek değişmesiyle ortaya çıkan önemli bir meseleye parmak basıyor: Trendyol, Dolap ve Google gibi e-ticaret platformları ve arama motorlarında karşılaşılan veri manipülasyonu sorunları...

Kurul, söz konusu kararları ile bir takım internet siteleri aracılığıyla sunulan ve mağaza takipçi sayıları, ürün yorumları ve işletme değerlendirmeleri gibi tüketici tercihleri üzerinde etkili olan kritik verilerin manipüle edilmesi “hizmetlerinin” (!) internet sitesi üzerinden satışa sunulmasının ve internet sitesinde bu hizmet vaadini içeren reklamlara yer verilmesinin tüketici mevzuatına aykırı olduğunu açıkladı.

Kurul’un ilgili kararlarında genel olarak yer verdiği ve önemli gördüğümüz tespit ve değerlendirmelerini aşağıda sizler için kısaca derledik.

A. Şikâyete Konu Reklam ve Ticari Uygulamalar

Kurul’un tespit ettiği üzere çeşitli internet sitelerinde belirli bir bedel karşılığında:

- Trendyol ve Dolap gibi e-ticaret platformlarında mağaza takipçi sayılarının artırılması, tüketici değerlendirmelerinin (favori, yorum, değerlendirme gibi) satın alınması ve ürünlerin öne çıkarılması amaçlarıyla, firmaların veya firmalara ait ürünlerin sıralamalarda ön plana çıkartılmasına ve çeşitli listelerde yer alma ihtimalinin artırılması vaadinde bulunan;
- Google tarafından sunulan işletmeler hakkında yorum derleme/değerlendirme/işleme hizmetlerine yönelik olarak, olumsuz yorumların yayınlanmasının ve tüketiciler tarafından görüntülenmesinin önüne geçilmesi için bu yorumların toplanması, işlenmesi ve diğer internet siteleri ile bağlantılandırılması sürecine müdahalede bulunularak işletmelerin görünürlüğünün yanıltıcı bir biçimde artırılması vaadinde bulunan;
- Google arama motoru reklamlarında üst sıralarda yer verilmek suretiyle mağaza veya satışı yapılan ürünlerin ön plana çıkartılması vaadinde bulunan reklamlar Kurul tarafından incelemeye alınmıştır.

B. Değerlendirme

Kurul yaptığı incelemeler neticesinde,

- Trendyol, Dolap gibi e-ticaret platformlarında kullanılmak üzere takipçi, beğeni ve yorum satın alınarak işletmelerin görünürlüğünün yanıltıcı bir biçimde artırılması faaliyetlerinin ve

- Google sisteminde ise işletmelerden mal veya hizmet satın almayan kişilerin yorum yapmaya yönlendirildiği ve dolayısıyla tüketicilerin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozma ihtimali olan söz konusu uygulamaların incelemeye konu olan ticaret platformları ve arama motorlarındaki verileri manipüle etmeye yönelik faaliyetler olması sebebiyle ticari reklam ve haksız ticari uygulama mevzuatında yer alan hükümlere aykırı olduğunu değerlendirdi.

Kurul yaptığı incelemeler neticesinde, e-ticaret ekosistemini manipüle eden bu tür haksız ticari uygulamaların tüketicilerin ekonomik davranışlarını ciddi şekilde etkileyebileceği ve dolayısıyla haksız rekabete yol açabileceğini açıkça ortaya koydu.

C. Yaptırım

Buna göre, Kurul incelenen internet sitelerindeki **ilgili reklamların ve haksız ticari uygulamaların durdurulmasına**, ihlalin gerçekleştiği URL bağlantılarına **erişimin engellenmesine** ve bazı internet siteleri bakımından mevzuata aykırı bir şekilde reklam yapılması sebebiyle **347.128 TL tutarında idari para cezası** verilmesine karar verdi.

Nihayetinde Kurul'un bu adımları, e-ticaret ekosisteminin daha adil ve dürüst bir ortamda ilerlemesi için kritik öneme sahip olmakla birlikte, tüketicilerin ekonomik davranışlarını etkilemeye yönelik söz konusu haksız ticari uygulamaları durdurmak adına da büyük bir adım olarak değerlendirilebilir.

İlgili kararların tam metinlerinin yer aldığı 09.05.2023 tarihli ve 333 sayılı Reklam Kurulu Bülteni'ne [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Bora Yazıcıoğlu
bora@yazicioglulegal.com

Kübra İslamoğlu Bayer
kubra@yazicioglulegal.com

Aslı Rabia Savaş
asli@yazicioglulegal.com

Yağmur Yaren Özdebakoğlu
yaren@yazicioglulegal.com

Barış Aslan
baris@yazicioglulegal.com

Bu not hukuki görüş niteliğinde değildir. Sadece bilgi amaçlı hazırlanmış ve gönderilmiştir. Konuyla ilgili hukuki görüş almak isterseniz bizimle bağlantıya geçmenizi rica ederiz.